

Miljøgodkendelse
af
svineproduktion på
Toftumvej 7
7850 Stoholm

Godkendelse af virksomhed i henhold til Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug (lov nr. 1572 af 20. december 2006).

Ansøger:

Navn:	Rene Lund
Adresse:	Lundgårdsvej 19, 7850 Stoholm
Telefon:	98 542854/ mobil: 40211854 / 22618647
E-mail:	drengsgaardlandbrug@gmail.com

Bedrift:

Navn:	Unavngivet
Adresse:	Toftumvej 7, 7850 Stoholm
Matr. nr.:	Mønsted By, Mønsted: 6p, 6f og 6q Bryrup Gde, Mønsted: 2i og 16s
CVR-nummer:	19982408
Ejendomsnr.:	7910207306

Vigtige datoer:

Ansøgningen annonceret den (omfattet af lovens § 12)	25. juli 2007	Idefasen udløb den	22. august 2007
Godkendelsen annonceres den	20. februar 2008	Klagefristen udløber den	19. marts 2008

Kort beskrivelse af det ansøgte projekt:

Rene Lund ønsker at udvide og modernisere sin svinebesætning på Toftumvej 7. Den nuværende produktion på a. 6900 slagtesvin (197 DE) ønskes udvidet til 11.000 slagtesvin (334 DE). Der ønskes i den forbindelse opført to nye verandastalde med naturlig ventilation på tilsammen ca. 3.200 m², 3 fodersiloer og en ny gyllebeholder på 4.000 m³.

Ejendommen er placeret i primært jordbrugsområde ca. 1,1 km sydøst for Stoholm. Staldudvidelsen vil ske ca. 180 m fra nærmeste nabo. Ny gyllebeholder vil blive placeret nord for den eksisterende gyllebeholder i en afstand på ca. 85 m fra nabo. Til bedriften hører ca. 386 ha udbringningsarealer.

Der har været foretaget en offentliggørelse af ansøgningen i juli-august 2007 med mulighed for at fremsende bemærkninger m.v. Der blev ikke modtaget bemærkninger i denne periode.

Udkast til afgørelse blev, jfr. Lovens § 55, stk. 4, blev den 7. november 2007 fremsendt til naboer med 6 ugers frist til at kommentere udkastet. Der blev modtaget kommentarer fra naboer til projektet. Der fremsættes ønske om, at kommunalbestyrelsen meddeler afslag på ansøgningen om miljøgodkendelse, subsidiært at der ikke meddeles godkendelse til etablering af gyllebeholderen, mere subsidiært at kommunalbestyrelsen stiller vilkår om, at det påtænkte staldanlæg og gyllebeholderen ved plantning gøres ikke-synligt fra offentlig vej og fra ejendommene Toftumvej 9, 11 og 14. Bemærkningerne er ledsaget af en uddybende begrundelse. Naboerne blev indbudt til møde om projektet den 1. februar 2008. Naboerne fra Toftumvej 14 mødte til mødet, hvor projektet blev fremlagt. Naboerne ønskede især en anden placering af den nye gyllebeholder, som er placeret tæt på deres bolig i forslaget.

I afgørelsen er der taget stilling til de forhold, som naboerne fremfører. Naboernes bemærkninger er vedlagt som bilag til godkendelsen.

Godkendelsen er udarbejdet af:

Viborg Kommune
Miljøforvaltningen
Søvej 2
8800 Viborg

Den 19. februar 2008

Sagsbehandler: Finn Larsen

Indholdsfortegnelse:

1. Ansøgning og godkendelse	5
1.1. Ansøgning	5
1.2. Godkendelse.....	5
2. Generelle forhold	6
2.1. Generelle vilkår.....	6
3. Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold.....	6
4. Husdyrholdet og produktionsforhold.....	7
4.1. Animalsk produktion	7
4.2. Staldanlæg.....	8
4.3. Ventilation.....	8
4.4. Fodring.....	8
4.5. Energi og vandforbrug	8
4.6. Spildevand herunder regnvand.....	8
4.7. Affald... ..	9
4.8. Sprøjteudstyr.....	9
5. Gødningsproduktion og -håndtering	10
6. Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg	11
6.1. Ammoniak og natur	11
6.2. Lugt.....	12
6.3. Transport.....	13
6.4. Støj.....	13
6.5. Skadedyr	14
6.6. Støv.....	14
6.7. Lys.....	15
7. Arealdel - Næringsstoffer/tab af næringsstoffer.	15
7.1. Nitratudvaskning overfladevand.....	15
7.2 Nitratudvaskning grundvand.....	15
7.3 Fosfor	16
8. Bedste tilgængelige teknik (BAT)	16
9. Driftskontrol.....	17
10. Alternativer	18
11. Konklusion.....	18
12. Godkendelsens gyldighed, klagevejledning og underretning	19
12.1. Godkendelsens gyldighed	19

12.2. Klagevejledning og søgsmål	20
12.3. Underretning om godkendelsen	20
Bilag:	
Bilag 1. Beliggenhedsplan for ejendommen Toftumvej 7	21
Bilag 2. Gavl på nyt staldanlæg.	22
Bilag 3. Udbringningsarealer	23
Bilag 4. Drikkevandsinteresser	24
Bilag 5. Beskyttede naturtyper.....	25
Bilag 6. Natura 2000-områder	26
Bilag 7. Nitratklasser overfladevand.....	27
Bilag 8. Lavbundsarealer uden for okkerklasse 1.....	28
Bilag 9. Bemærkninger fra naboer.....	29

1. Ansøgning og godkendelse

1.1. Ansøgning

Rene Lund har søgt om miljøgodkendelse for udvidelse af svineproduktionen på Toftumvej 7, 7850 Stoholm. Ansøgningen er modtaget i juli 2007 via det elektroniske ansøgningssystem knyttet til Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug. Ansøgningen er udarbejdet på baggrund af, at ejer ønsker at udvide og modernisere svineproduktionen på Toftumvej 7.

Ansøgningen bygger på oplysningskrav ved ansøgning om godkendelse af husdyrbrug efter

- Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug.
- Bekendtgørelse nr. 1696 af 19. december 2006 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

1.2. Godkendelse

Viborg Kommune har besluttet at meddele miljøgodkendelse af svineproduktionen på Toftumvej 7, 7850 Stoholm. Virksomheden (herefter benævnt ejendommen) skal drives i overensstemmelse med nedenstående vilkår og som angivet i ansøgningsmaterialet, hvor dette ikke er i strid med de meddelte vilkår eller gældende regler i øvrigt.

Landbrugsejendommen er omfattet af Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug nr. 1572 af 15. december 2006, § 12 stk. 2, der vedrører anlæg til husdyrproduktion for mere end 250 DE (slagtesvin) samt bekendtgørelse nr. 1696 af 20. december 2006 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

De hovedhensyn, der har været bestemmende for afgørelsen, er

- anvendelse af bedste tilgængelige teknik
- beskyttelse af overfladevand og natur med dens bestand af vilde planter og dyr og deres levesteder, herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet
- beskyttelse af områder, der er udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særligt sårbart overfor næringsstofpåvirkninger
- begrænsning af eventuelle gener for naboer fra luftforurening samt støj- og lugtgener, sikring af korrekt affaldshåndtering
- beskyttelse af jord og grundvand,
- beskyttelse af recipienter
- korrekt spildevandsafledning
- hensynet til de landskabelige værdier
- belysning af væsentlige mulige alternative løsninger
- plan for nødvendige foranstaltninger ved ophør af driften for at undgå forureningsfare og for at bringe stedet tilbage i tilfredsstillende tilstand.

Endvidere er godkendelsen behandlet i henhold til de retningslinier, der i dag er til rådighed for vurdering af Natura 2000 områder. Ved vurderingen er taget udgangspunkt i det beskyttelsesniveau, der er fastlagt i bekendtgørelse nr. 1696 af 20. december 2006 om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug.

Godkendelsen bortfalder, såfremt den ikke er udnyttet inden 2 år fra denne afgørelses meddelelse. Det vil sige, at byggeriet er taget i brug, og der er indsat et dyrehold svarende til opstart af den ansøgte produktion. Bedriften skal underrette tilsynsmyndigheden, når den ansøgte produktion er nået.

2. Generelle forhold

2.1. Generelle vilkår

Vilkår

- 1) Ejendommen skal indrettes og drives i overensstemmelse med ansøgningsmaterialet med de ændringer, der fremgår af godkendelsens vilkår
- 2) På ejendommen skal der altid forefindes en detaljeret indsatsplan. Indsatsplanen skal placeres således, at alle ansatte på ejendommen har fri adgang til den
- 3) Ved virksomhedens overdragelse eller ved ophør af virksomhedens aktiviteter skal Viborg Kommune straks orienteres.
- 4) Ved virksomhedens ophør skal der udføres følgende forureningsbegrænsende foranstaltninger:
  - Fortank med rørsystemer, gyllekanaler/kummer, arealer omkring siloer m.v. skal tømmes og rengøres.
  - Alle staldafsnit skal tømmes for husdyrgødning, der bortskaffes efter regler om udbringning af husdyrgødning.
  - Alle olietanke skal tømmes.
  - Restkemikalier, olieaffald, medicinaffald m.v. skal bortskaffes i henhold til Viborg Kommunes affaldsregulativer

Vurdering

Godkendelsen omfatter samtlige landbrugsmæssige aktiviteter på ejendommen.

Det forudsættes, at et eksemplar af godkendelsen altid er tilgængeligt på virksomheden, og at driftspersonale er orienteret om godkendelsens indhold.

Uheld, herunder svigt af de forureningsbegrænsende foranstaltninger, der medfører forurening af omgivelserne, skal straks udbedres og anmeldes til Viborg Kommune/beredskabet.

I henhold til Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug må der ikke foretages ændringer, hverken bygnings-, arealmæssigt eller driftsmæssigt, før ændringen/udvidelsen er godkendt af Viborg Kommune. For udskiftning af arealer indeholdt i denne godkendelse gælder, at ændringer forud skal anmeldes til kommunen, senest inden planårets start den 1. august, jf. § 16 i bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug. Anmeldelsen vurderes herefter af kommunen.

Udskiftning af arealer inden for samme kategori (ejede/forpagtede/tredjemands arealer) kan ske uden en ny godkendelse, såfremt kommunen vurderer, at de nye arealer ikke er mere sårbare, jf. § 15 i ovennævnte bekendtgørelse.

En indsatsplan/beredskabsplan skal udarbejdes som en del af ejendommens miljøgodkendelse med det formål at stoppe og begrænse evt. uheld med konsekvenser for det omgivne miljø. I Vejledning fra Skov- og Naturstyrelsen vedrørende Tilladelse og miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug er givet vejledning om, hvad beredskabsplanen skal indeholde. Viborg Kommune har modtaget en beredskabsplan, som opfylder vejledningens krav.

3. Husdyrbrugets beliggenhed og planmæssige forhold.

Anlægget er placeret i et område, der i Regionplanen for Viborg Amt udpeget som primært jordbrugsområde og uden for områder, der i regionplanen for Viborg Amt er udpeget som Særlige Beskyttelsesområder. Der er Særlige Beskyttelsesområder langs Jordbro å vest for anlægget og langs Mønsted å øst for anlægget.

Landskabet er præget af spredte bebyggelse i form af landbrugsbygninger. Nye bygninger og gyllebeholder placeres i tilknytning til de eksisterende bygninger. Det vurderes, at det nye staldanlæg sammen med beplantning og andre omkringliggende bygninger vil give en helhed og sammenhæng mellem moderne landbrugsproduktion og det omgivende landskab.

Husdyrbrugets projekterede anlæg ligger udenfor fredninger, strand-, klit-, sø-, å- og fortidsmindebeskyttelseslinier, skovbyggelinier og kirkebyggelinier.

Viborg Kommune vurderer, at udvidelsen ikke vil forringe de landskabelige, kulturhistoriske, naturmæssige, geologiske eller rekreative værdier i området.

Alle afstandskrav til vandforsyning, vej og naboskel m.v. i henhold til § 8 i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug er overholdt på nær kravet om 15 m til privat fællesvej. De nye staldbygninger etableres 15 m fra den private fællesvej og overholder således afstandskravet, men der etableres i tilknytning til staldene en læsserampe, som har en mindsteafstand på ca. 10,5 m fra vejen.

Vilkår:

5. Læsserampen etableres som en stålkonstruktion uden overdækning.
6. Benyttelse af læsserampen må ikke give anledning til gener i forhold til øvrig benyttelse af den private fællesvej.

Vurdering.

Idet læsserampen etableres så den ikke fremtræder som en egentlig tilbygning, og staldene overholder afstandskravet til vej, vurderes den visuelle negative virkning af rampen at være acceptabel. Staldenes placering tæt ved vej er begrundet med overholdelse af ammoniakkrav i forhold til naturtyper nord for ejendommen. Ansøger har oplyst, at lastbiler kan foretage aflæsning m.v. uden for vejarealet. Der etableres vendeplads på et areal syd for fællesvejen.

4. Husdyrholdet og produktionsforhold

4.1. Animalsk produktion

Vilkår

Produktionens omfang

7. Husdyrproduktionen pr. år må på ikke overskride:
slagtesvin: 11.000 stk. i vægtintervallet 33-107 kg
antal stipladser: 2750 stk. fordelt ligeligt på to verandastalde

Ovenstående dyrehold svarer til i alt 334 DE beregnet iht. Bekendtgørelse om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage mv. (Bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006).

Tilpasninger pga. sanering og lignende accepteres, det samme gør dyreholdets størrelse som følge af tilpasninger pga. ændrede vægtintervaller.

I forbindelse med afholdelse af tilsyn skal opgørelser for produktionen på Toftumvej 7, dækkende de sidste 3 års produktion, ligge til rådighed for tilsynsmyndigheden.

Vurdering:

Variationer i dyreholdets størrelse og sammensætning som følge af uforudsete forhold accepteres i kortere eller længere perioder afhængig af situationen.

Et svinehold af ovennævnte størrelse kan ved sygdomme, produktions-omlægninger som følge af ændrede kontraktvilkår eller lign. være afhængig af muligheden for tilpasninger. Med baggrund i Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug § 12 stk. 3 vurderes det, at svinebesætningen kan ændres

under forudsætning af, at ændringen ikke giver anledning til øget forurening (eks. mere lugt mere fosfor osv.), samt at antal DE forbliver det samme. Ændringen skal forinden meddeles til Viborg Kommune.

Udnyttelse af produktionstilladelsen forudsætter, at der er det nødvendige harmoniareal til stede. Der skal efter anmeldes 20,6 ha, for at der er tilstrækkelig harmoniareal til en produktion på 334 DE.

4.2. Staldanlæg

De to nye stalde etableres som veranda-stalde med naturlig ventilation og med et samlet areal på ca. 3.200 m². og en højde på ca. 4,2 m. Ansøger har erfaring med denne staldtype.

Af Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug fremgår, at ejendommen skal indrettes og drives så spild og andet ukontrolleret udslip af gylle og andre forurenende stoffer forhindres eller forebygges, og sådan at skadernes omfang begrænses, hvis der alligevel sker uheld.

Drikkevandssystemet skal drives og vedligeholdes således at unødigt spild undgås.

4.3. Ventilation

Der vil være naturlig ventilation i staldene, hvilket medvirker til et lavt energiforbrug.

4.4. Fodring

Foderkorrektioner:

Vilkår.

8. Der skal anvendes foder med højst 138 g råprotein pr. FE og højst 4,4 g P pr. FE

Vurdering:

Foderkorrektionerne indgår i ansøgningen og er indført for at tilgodese krav vedrørende ammoniakemission og fosforbalance.

Dokumentation for at indholdet af råprotein eller fosfor per. foderenhed skal kunne forevises på kommunens forlangende.

4.5. Energi og vandforbrug

Det årlige energi- og vandforbrug, efter udvidelsen, ligger på 4.000 liter diesel, 6.170 m³ vand, 200 liter smørolie og et elforbrug på ca. 20.000 kWh.

Ejer er opmærksom på, at virksomhedens energikrævende installationer og materiel holdes opdateret ved jævnlig opmærksomhed og relevante eftersyn, så der er fokus på forbruget.

Det vurderes ikke at være nødvendigt at stille særlige vilkår, idet forbruget ikke afviger væsentligt fra det normale for en produktion af den nævnte størrelse.

4.6. Spildevand herunder regnvand

Viborg Kommune skal søges særskilt om tilladelse til nedsivning/udledning af regnvand fra tagarealer/befæstede arealer, og anlægget må ikke etableres, før tilladelse foreligger.

Spildevand fra rengøring af stalde og lignende skal ledes til særskilt opsamlingsbeholder eller gyllebeholder og anvendes i henhold til reglerne for husdyrgødning/spildevand i husdyrgødningsbekendtgørelsen.

Ved påfyldning af dieselolie skal dette foregå, så spild kan opdages og opsamles med kattegrus eller andet olieabsorberende materiale. Påfyldning af dieselolie skal ske under konstant overvågning.

Vurdering:

Rengøringsvand og drikkevandsspild er indregnet i mængden af gylle.

4.7. Affald

Vilkår

9. Arealerne omkring bygninger og tilkørselsveje skal holdes ryddelige og fri for affald, foderrester m.v.
10. Farligt affald og råvarer, der ved uheld kan give anledning til en forurening, skal, uanset mængde, opbevares under tag på fast tæt bund, og indrettes således, at spild kan opsamles. I tilfælde af lækage eller spild må der ikke være mulighed for, at der kan løbe forurenende stoffer i kloakken eller ud på/i jorden.
11. Klinisk affald skal opsamles og opbevares i specialbeholder.
12. Medicin skal opbevares adskilt fra fødevarer i et aflåst skab, således det er utilgængeligt for dyr og børn.
13. Sprøjtemidler skal opbevares i aflåst rum eller skab og må ikke opbevares i nærheden af levnedsmidler, foderstoffer, medicin eller lignende. Oplagspladsen skal være under tag og uden afløb. Den skal være indrettet således, at lækage eller spild kan opsamles. Opsamlingskapaciteten skal svare til volumen på den største beholder. En container, der opfylder ovennævnte krav, kan ligeledes anvendes. Anden opbevaring, der som udgangspunkt opfylder ovennævnte krav, kan anvendes ved forudgående godkendelse af Viborg Kommune.

Vurdering:

Bortskaffelse af affald skal ske efter det til enhver tid gældende affaldsregulativ for Viborg Kommune.

Ejendommen skal i øvrigt følge forskrifterne i Bekendtgørelse om affald, bekendtgørelse nr. 1634 af 13. december 2006, herunder føre register over produceret affald i form af stamkort.

Bedriftens affald/råvarer vurderes til at blive opbevaret forsvarligt, således at risikoen for en forurening er minimal. Mængden af affald vurderes til at blive minimal.

P.t. opbevares kun små oliemængder og ingen kemikalier på ejendommen. Maskiner serviceres på værksted. Derfor er der kun undtagelsesvis olieopbevaring på ejendommen.

Spildolie og oliefiltre opbevares i tromler direkte på betongulv uden afløb i maskinhuset. Akkumulatorer opbevares i maskinhuset på betongulv uden afløb. Olie og oliefiltre opbevares i tromler i maskinhuset direkte på betongulvet uden afløb. Spildolie og oliefiltre afleveres til genbrugsplads.

Husholdningsaffald afhentes af dagrenovation. Øvrigt affald fraktioneres og afleveres på godkendt modtageanlæg.

Døde dyr opbevares under kadaverkappe på betonplads uden afløb ved gyllebeholder til dyrene afhentes af DAKA (med dags varsel). Håndtering af døde dyr skal i øvrigt leve op til kravene i Bekendtgørelse om opbevaring af døde dyr, Bekendtgørelse nr. 439 af 11. maj 2007.

Da produktionen af affald er forholdsvis lille, samt at affaldet opsamles forsvarligt og bortskaffes til godkendte modtageanlæg, samt at ejendommen til hver en tid skal overholde Viborg Kommunes regulativ for erhvervsaffald, vurderes det at der ikke er problemer med overholdelsen af vilkårene vedrørende affaldshåndtering.

4.8. Sprøjteudstyr

14. Al vask af maskiner, redskaber og sprøjte skal foregå på støbt, tæt plads med bortledning af spildevandet til gyllebeholder

15. Ved påfyldning af vand på sprøjte skal det sikres, at der ikke kan ske tilbageløb til vandforsyningsanlæg. Påfyldning af marksprøjte skal ske under konstant overvågning.
16. Vask af sprøjteudstyr skal foregå med medbragt rent vand i marken. Udvendig vask skal foregå på befæstet plads med afløb til opsamlings/gyllebeholder.

Vurdering.

Sprøjtearbejde udføres med moderne udstyr, hvor tømning og indvendig vask af sprøjten sker ude i marken. Vask af maskiner og sprøjteudstyr foregår p.t. på ansøgers anden ejendom. Ved påfyldning af vand på sprøjte skal det sikres, at der ikke kan ske tilbageløb til vandforsyningsanlæg. Påfyldning af marksprøjte skal ske under konstant overvågning.

Vask af sprøjteudstyr skal foregå med medbragt rent vand i marken.

5. Gødningsproduktion og –håndtering

Der produceres årligt 5.750 m³ gylle inkl. drikkevandsspild og vaskevand fra staldene, der ledes til gyllebeholder. Med en opbevaringskapacitet på 5.900 m³ er der kapacitet til opbevaring til 11,6 mdr. .

Lovkravet er 9 måneder, og kravet er dermed overholdt.

Med etablering af en ny gyllebeholder på 4.000 m³ er opbevaringskapaciteten fordelt som vist i nedenstående tabel.

Type	Volumen
Gyllebeholder 1	1.900 m ³
Gyllebeholder 2	4.000 m ³
Opbevaringskapacitet i alt	5.900 m ³

Opbevaringskapaciteten vurderes at være passende til den planlagte produktion.

Det indgår i projektet, at den nye gyllebeholder skal afskærms med beplantning i forhold til nærmeste nabo nord for gyllebeholderen. Der kan etableres en stedse vedligeholdt læplantning, bestående af planter, som i løbet af 4-5 år giver en vedvarende, effektiv sløring.

Da den nye gyllebeholder opføres mindre end 300 m fra nabobeboelse, skal den være forsynet med fast overdækning, jfr. husdyrgødningsbekendtgørelsens § 16, stk. 4. Ansøger har oplyst, at anvendelse af de to gyllebeholdere vil blive optimeret således, at lugtgener for naboer bliver minimeret.

På den eksisterende gylletank anvendes flydelag som overdækning. Flydelaget skal holdes intakt, og der skal føres logbog over det i henhold til reglerne i bekendtgørelsen om husdyrgødning m.v.

Fra lovgivningen og fra god landmandspraksis kan i øvrigt fremhæves følgende vedrørende gyllehåndtering:

Omrøring af gyllebeholder må kun foretages kort tid før udbringning.

Når der anvendes pumpning af gylle med ikke-fast anlæg skal følgende være opfyldt:

- Pumpningen skal foretages under konstant overvågning.
- Der skal anvendes gyllevogne med påmonteret pumpe og returløb, således at spild af flydende husdyrgødning undgås. Alternativt kan der ved hver gylletank, hvor der forekommer

påfyldning af gyllevogn, anlægges en tankplads, således at spild kan opsamles. Pladsen skal mindst have en tæthed og faldforhold svarende til kravene til møddingpladser i overensstemmelse med Landbrugets Byggeblad for møddingplads, nr. 103.06-05 eller nr. 103.06-06. Afløbet/pumpebrønden skal dimensioneres således at også et større spild kan opsamles.

Faste pumpeanlæg ved gyllebeholdere skal opfylde følgende vilkår:

- Pumperør skal være drejet ind over gyllebeholderen, når det ikke bruges. Under udkørsel af gylle skal røret drejes ind under pauser og senest ved arbejdsdagens ophør.
- Afbryderen til pumpen skal være aflåst, når pumpen ikke er i brug.
- Hvis pumpen er fjernbetjent skal den sikres med en anordning – typisk en timer – der sikrer, at pumpen slår fra, når der er oppumpet en mængde svarende til indholdet i en gyllevogn

Gylle må aldrig udbringes på en sådan måde eller i situationer, hvor der er risiko for overfladisk afstrømning til vandløb eller søer.

Udbringning af flydende husdyrgødning på sort jord og græsmarker nærmere end 1000 m fra de beskyttede naturtyper omfattet af § 7 i lov om miljøgodkendelse mv. af husdyrbrug skal ske ved nedfældning.

Husdyrgødningen udbringes med egen gyllevogn med slæbeslanger og nedfælder. Hovedparten af husdyrgødningen udbringes fra midt i marts til midt i maj.

6. Forurening og gener fra husdyrbrugets anlæg

6.1. Ammoniak og natur

Vurdering:

Husdyrproduktion giver en kvælstofbelastning af omgivelserne som følge af ammoniakfordampning, primært fra stalde og gødningslager.

I henhold til ansøgningsmaterialet er det generelle krav om 15 % reduktion af NH₃-tab fra stald og lager opfyldt. Der er stillet vilkår om foderkorrektioner, som sikrer at reduktionskravet tilgodeses med det på gældende staldsystem.

Anlægget ligger mellem Jordbro å (mod vest) og Mønsted å (mod øst). En del af disse arealer indgår i Habitatområde nr. 39: Mønsted og Daugbjerg Kalkgruber og Mønsted å-dal, se bilag 4.

Udpegningsgrundlaget for Habitatområde nr. 39 fremgår af nedenstående tabel:

Habitatområde nr. 39	Mønsted og Daugbjerg Kalkgruber og Mønsted Ådal	1318	Damflagermus (<i>Myotis dasycneme</i>)
		1355	Odder (<i>Lutra lutra</i>)
		3110	Kalk- og næringsfattige søer og vandhuller (lobeliesøer)
		3150	Næringsrige søer og vandhuller med flydeplanter eller store vandaks
		3260	Vandløb med vandplanter

		4030	Tørre dværgbusksamfund (heder)
		5130	Enekrat på heder, overdrev eller skrænter
		6230	*Artsrige overdrev eller græsheder på mere eller mindre sur bund
		6430	Bræmmer med høje urter langs vandløb eller skyggende skovbryn
		7140	Hængesæk og andre kærersamfund dannet flydende i vand
		7230	Rigkær
		9160	Egeskove og blandskove på mere eller mindre rig jordbund
		9190	Stilkegeskove og krat på mager sur bund

Langs begge åer er udstrakte mose- eng og overdrevsarealer. Syd og sydøst for anlægget ligger mindre søer. Alle disse arealer beskyttet efter Naturbeskyttelseslovens § 3..

Overdrevsarealer i habitatområder er beskyttede naturtyper i henhold til Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, § 7. Nærmeste overdrevsarealer inden for habitatområdet ligger ca. 400 m mod nord/nordvest og således i bufferzone II. Den tilladte merbelastning med ammoniak må i henhold til Bekendtgørelse om tilladelse og godkendelse m.v. af husdyrbrug højst udgøre 0,7 kg N/ha, idet der ikke andre anlæg med en husdyrproduktion på mere end 75 DE inden for bufferzonerne og placeret nærmere end 1000 m fra Toftumvej 7. Emissionen fra husdyrproduktionen på Toftumvej 7 omfattet af det generelle ammoniakkrav (etableringer, udvidelser, ændringer) er beregnet til ca. 3.326 kg N/år. Merbelastningen på naturområdet er beregnet til 0,7 kg N/ha/år, hvilket overholder kravet. Kravet overholdes ved optimeret fodring, ved et staldsystem (verandastalde) med lav middeltemperatur i forhold til traditionelle stalde og ved overdækning af gyllebeholder.

Viborg Kommune har registreret flere sjældne plantearter på skrænter ved Mønsted å øst for ejendommen. Ved de stillede krav til ammoniakreduktion vurderes disse arter ikke at blive påvirket af projektet. Det ansøgte vurderes således ikke at kunne få nogen form for betydning for bilag IV-arter (jf. habitatdirektivets artikel 12 og 13) i nærheden af den ansøgte ejendom.

Det vurderes endvidere, at de omtalte § 3 beskyttede naturarealer ikke udløser særlige vilkår ud over de, der er fastsat for at tilgodese naturtyperne i området, idet de beskyttede naturtyper ligger tættest ved anlægget..

6.2. Lugt

Vilkår:

17. Landbrugsdriften må ikke uden for ejendommens areal give anledning til lugtgener, som Viborg Kommune vurderer til at være væsentlige.
18. Der skal til stadighed tilstræbes en god staldhygiejne, herunder sikre at stier og båse holdes tørre, samt at staldene og fodringsanlæg holdes rene.
19. Såfremt naboer henvender sig skal ønsker om orientering om gyllekørsel imødekommes, f.eks. ved mail, sms, brev el.lign.

Vurdering

Lugtgener fra en svineproduktion stammer primært fra håndtering af gyllen Det vil især være i

forbindelse med gylleomrøring i stald (gyllekanaler) og i gyllebeholder i forbindelse med udbringning. Den nye gyllebeholder bliver overdækket.

En teoretisk lugtberegning viser, at lugtgenegrænsen fra det nye staldanlæg ligger på ca. 190 meter til bolig (uden landbrugspligt) uden for samlet bebyggelse, medens geneafstanden til samlet bebyggelse er ca. 418 m og til byzone 560 m. Geneafstandene er overholdt. Der er mere end 1,2 gange geneafstanden til samlet bebyggelse og byzone. Den vægtede gennemsnitsafstand til nabo er beregnet til 199 m. Der er ca. 1.300 m til nærmeste byzone/samlet bebyggelse (Stoholm).

Hvis der efter kommunens vurdering på trods af ovennævnte alligevel opstår lugtgener, der vurderes at være væsentligt større, end der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan kommunen meddele påbud om, at der skal indgives og gennemføres projekt for afhjælpende foranstaltninger.

Gylleudbringning og gylletransport skal i øvrigt ske efter bestemmelser i Bekendtgørelse om husdyrbrug og dyrehold for mere end 3 dyreenheder, husdyrgødning, ensilage m.v. (husdyrgødningsbekendtgørelsen, Bekendtgørelse nr. 1695 af 19. december 2006) og bestemmelserne i Bekendtgørelse om husdyrhold og arealkrav m.v. (Bekendtgørelse nr. 1152 af 23. november 2006).

6.3. Transport

Der foreligger følgende oversigt over de fremtidige transporter til og fra ejendommen:

	Lastbil
Husdyr	52
Dyr til slagting	52
Afhentning døde dyr	104
Foder	80
Foder eget korn	
Husdyrgødning	230
Handelsgødning	
Fyringsolie/dieselolie	2
Andet	
Transport i alt	520

Transport af dyr til og fra ejendommen sker via indkørsel fra Toftumvej. Der er stillet vilkår, der skal sikre at transport kan foregå uden gener ved afhentning af dyr. Også transport af foder sker ad Toftumvej – på hverdage i tidsrummet 05.00-18.00. Transport af brændstof sker ad Toftumvej på hverdage i tidsrummet fra 08.00-15.00.

Transporter til og fra ejendommen kan dog periodevis give anledning til gener. Især vil gylletransporter kunne virke generende da disse er meget intensive, men til gengæld kun af et par dages varighed - to til tre gange om året i tidsrummet fra 05.00-20.00.

6.4. Støj

Vilkår

20. Virksomhedens samlede støjemission, angivet som det ækvivalente, korrigerede lydtryksniveau målt i dB(A), må i intet punkt ved de nærmest liggende enkeltboliger overskride følgende værdier:

Områdetype	Dagperiode	Aftenperiode	Natperiode
	Mandag-fredag kl. 06.00-18.00	Mandag-fredag kl. 18.00-22.00	Alle dage kl. 22.00-06.00
	Lørdag	Lørdag	

	kl. 06.00-14.00	kl. 14.00-22.00 Søn- & helligdage kl. 06.00-22.00	
Områder for blandet bolig- og erhvervs-bebyggelse	55 dB(A)	45 dB(A)	40 dB(A)

- Grænseværdierne skal overholdes i de mest støjbelastende otte timer i dagperioden, den mest støjbelastende time i aftenperioden og den mest støjbelastende ½ time i natperioden.
- De anførte grænseværdier for støjbidraget regnes overholdt, hvis de ikke overskrides af en måling/beregning der er midlet over en periode, som afhænger af tidspunktet på døgnet således:
- For dagperioden, kl. 06 – 18 alle dage, er måleperioden det mest støjbelastende samlede tidsrum på 8 timer.
- For aftenperioden, kl. 18 – 22 alle dage, er måleperioden det mest støjbelastende samlede tidsrum på 1 time.
- For natperioden, kl. 22 – 06 alle dage, er måleperioden det mest støjbelastende samlede tidsrum på ½ time.

Virksomhedens støjbidrag til et maksimalniveau i natperioden må ikke overskride 55 dB(A).

Vurdering:

Markarbejde med traktorer og landbrugsmaskiner er ikke omfattet af ovennævnte støjgrænser.

Der er naturlig ventilation, så der forekommer ikke støj fra ventilationsanlæg. De væsentligste periodiske støjgener vil være kørsel med lastbiler og traktorer til og fra ejendommen og støj fra landbrugsmaskiner i forbindelse med produktion og markarbejde. Hovedparten af driften foregår i dagtimerne hele året rundt. Der må endvidere påregnes støj fra dyrene, når de flyttes til og fra ejendommen.

Der er ikke foretaget støjmåling på ejendommen. Staldbygningerne ligger ca. 180 meter fra nærmeste nabobeboelse. På grund af afstanden til nabobeboelser forventes ingen støjgener fra driften.

6.5. Skadedyr

Vilkår:

21. På ejendommen skal der foretages en effektiv bekæmpelse og forebyggende foranstaltninger mod skadedyrsangreb. Fluebekæmpelse skal ske i overensstemmelse med retningslinierne fra Statens Skadedyrslaboratorium.
22. Opbevaring af foder skal ske på en sådan måde, at der ikke opstår risiko for tilhold af skadedyr (rotter m.v.).
23. Bekæmpelsen af skadedyr skal foretages på tilsynsmyndighedens forlangende.

Vurdering

Fluebekæmpelse bekæmpes med rovfluer. Rotter bekæmpes med rottegift, og rotterfænger tilkaldes, hvis der observeres rotter på ejendommen.

6.6. Støv

Vilkår:

24. Landbrugsdriften må ikke uden for ejendommens areal give anledning til støvgener, som Viborg Kommune vurderer til at være væsentlige.
25. Opbevaring og håndtering af virksomhedens foder/råvarer, bygningers og siloers konstruktion samt virksomhedens drift i øvrigt må ikke give anledning til støvgener, der efter Viborg Kommunes vurdering medfører gener for omgivelserne.

Vurdering:

Der forekommer flere støvende aktiviteter på ejendommen. Det vurderes dog, at langt de fleste er af lokalt omfang (i lukkede rum), hvilket næppe kan genere omkringboende. I forbindelse med markarbejde tæt på beboelser, kan der opstå kortvarige støvgener, som må accepteres, når beboelsen ligger ud til markarealer. Det vurderes, at yderligere støvvilkår udover vilkår 24 og 25 ikke er nødvendig i den pågældende situation.

6.7. Lys

Der er udendørs belysning ved udleveringsrampe og ellers belysning rundt ved gårdspladsen.

Belysningen på ejendommen forventes ikke at kunne medføre væsentlige gener for trafikanter og naboer.

6.8. Råvarer og hjælpeoffer

Opbevaring af diesel / fyringsolie i overjordiske tanke skal til enhver tid ske i en typegodkendt beholder, som står på stabilt underlag, uden mulighed for afløb til jord, kloak, over-fladevand eller grundvand.

Etablering og/eller sløjfning af olietanke på husdyrbruget skal til en hver tid opfylde gældende bestemmelser om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pibelines.

Der er på ejendommen en olietank på 1200 l, der anvendes til opbevaring af fyringsolie.

Der etableres 3 fodersiloer umiddelbart op til og vest for de nye stalde. mellem de nye stalde, se situationsplan i bilag 1.

7. Arealdel - Næringsstoffer/tab af næringsstoffer.

Til ejendommen hører 224,2 ha. ejede/forpagtede udbringningsarealer samt 161,6 ha udbringningsarealer, som er aftalearealer med tredjemand. Udbringningsarealerne er vist i bilag 3.

Der er et enkelt udbringningsareal inden for et Natura 2000 område, Habitatområde nr. 39. Der er dog tale om et almindeligt landbrugsareal, som vurderes at kunne benyttes som udbringningsareal uden restriktioner. Et lille del af et udbringningsareal ved Jordbro å er registreret som § 3 beskyttet eng. Den landbrugsmæssige drift af dette areal må ikke intensiveres uden særlig tilladelse (efter Naturbeskyttelsesloven).

Nogle af arealerne ligger op til beskyttede naturtyper. Udbringning af flydende husdyrgødning på sort jord og græsmarker inden for 1000 m til de i § 7 i lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug beskyttede naturtyper skal ske ved nedfældning.

7.1. Nitratudvaskning overfladevand

Vurdering:

Udbringningsarealerne afvandes hovedsageligt via Mønsted å/Jordbro å systemet til Hjarbæk Fjord. De østligst beliggende udbringningsarealer afvandes dog til Fiskbæk å-systemet (som også ender i Hjarbæk Fjord), medens de nordvestligste dele af udbringningsarealerne afvandes til Skive Fjord via Langvad å-systemet. Hjarbæk Fjord er et meget kvælstofsårbart Natura 2000-område, men alle ejede og forpagtede udbringningsarealer ligger uden for oplande, der er klassificeret som nitratklasse 1, 2 eller 3. Der stilles derfor ikke skærpede harmonikrav til produktionen af hensyn til nitrat til overfladevand. En mindre del af de nordligst beliggende aftalearealer ligger op til område i nitratklasse 1 (se bilag 7)

7.2 Nitratudvaskning grundvand

Vurdering:

Udbringningsarealerne ligger uden for nitratfølsomme indvindingsområder (se bilag nr. 4). Nærmeste nitratfølsomme indvindingsområde ligger ved Mønsted. Der er derfor ikke behov for at stille vilkår til nitratudvaskningen fra udbringningsarealerne.

De generelle regler for jordbrugets anvendelse af gødning og plantedække anses for tilstrækkelige til at tilgodese grundvandsinteresserne.

7.3 Fosfor

Vurdering:

Der skal stilles krav til fosforoverskud på dræned lerjorde og lavbundsarealer, herunder dræned og grøftede sandjorde, der afvander til Natura 2000-områder, der er overbelastet med fosfor. Som nævnt afvandes udbringningsarealerne til Skive Fjord og Hjarbæk Fjord. Hjarbæk Fjord er et Natura 2000-område, som er overbelastet med fosfor.

Enkelte udbringningsarealer i oplandet til Hjarbæk Fjord ligger i lavbundsarealer, som udløser krav om, at fosforbalancen ikke forringes (se bilag 8). Der er tale om lavbundsarealer uden for okkerklasse 1. Arealerne skal endvidere være detailafvandet ved dræning eller grøftning for at udløse kravet om fosforbalance.

I den fremtidige produktion skal der anvendes et foder med et indhold af fosfor på højst 4,4 g P/ FE (se vilkår 8). Derved kan påvises en nedgang i fosforoverskuddet.

8. Bedste tilgængelige teknik (BAT)

Vilkår

26. Ejendommen skal i den daglige drift gøre brug af de mindst forurenende teknologier. Ligeledes skal den daglige aktivitet foregå, så der frembringes mindst muligt affald, samt på en måde hvorved den bedst mulige miljøbeskyttelse i øvrigt opnås. Landbruget skal under tilsynet redegøre for muligheden for at indføre renere teknologi i form af ændrede råvarer, nye metoder eller besparelser på materialer og ressourcer, som kan nedsætte miljøbelastningen fra ejendommen.
27. Anlæg der er særligt energiforbrugende skal kontrolleres og vedligeholdes således, at de altid kører energimæssigt optimalt.
28. Ejendommen skal udarbejde en årlig opgørelse over energi- og vandforbruget.

Vurdering

Ved intensiv svineproduktion er en væsentlig del af miljøproblemerne knyttet til dyrenes fordøjelse af føde og udskillelse af stort set alle næringsstofferne via gødningen. Intensiv svineproduktion indebærer en høj koncentration af dyr på et forholdsvis lille område. Og den høje koncentration af dyr gør, at mængden af næringsstoffer i gødningen kan overstige de mængder af næringsstoffer, der er behov for i området til landbrugets dyrkning af afgrøder eller vedligeholdelse af græsmarker.

I BAT-byggebladene er der givet eksempler på den bedste tilgængelige teknik inden for intensiv svineproduktion.

Den ansøgte slagtesvineproduktion skal foregå i såkaldte verandastalde. Der er naturlig ventilation i staldene. Derved reduceres strømforbruget. Gennemsnitstemperaturen nedsættes også i staldene og dermed ammoniakfordampningen. Grisene gøder udendørs. Gulvet inden for er tørt og ammoniakfordampningen lav.

Der foreligger ikke et BAT-byggeblad for Verandastalde. Ifølge Nyborg huse A/S som er leverandør af verandastaldene er der mindre ammoniakfordampning i forhold til traditionelle slagtesvinstalde. Den lavere fordampning begrundes med den lavere temperatur i gødearealet i forhold til

konventionelle staldanlæg. Grisene har endvidere en præference for anvendelse af det udvendige gødeareal til trods for lave temperaturgrader.

Traditionelle slagtesvinestalde drives som regel med ventilationsanlæg, hvilket i denne forbindelse medfører en mekanisk støj fra anlægget. Denne støj er fraværende ved verandastaldene pga. den naturlige ventilation. Der opnås endvidere en energibesparelse.

I svinestalde er det muligt at opnå en ammoniakreducerende effekt ved installering af gyllekøling. Ansøger har oplyst, at der ved detailprojekteringen vil blive taget stilling til forberedelse af staldene til gyllekøling (nedstøbning af køleslager) med henblik på at fremtidssikre anlægget.

I øvrigt kan den i godkendelsen beskrevne drift, ressourceforbrug, håndtering af gylle, fodring m.v. henregnes til BAT.

9. Driftskontrol

Vilkår

29. Der skal hvert kalenderår føres en driftsjournal, der indeholder følgende punkter:

- Opgørelse over husdyrproduktionen og opbevaringskapaciteten for husdyrgødning. Opgørelsen kan f.eks. være den pågældende del af gødningsregnskabet, effektivitetskontrol eller skatteregnskab.
- Bortskaffelse af affald og farligt affald. Der noteres typer, mængder, transportørfirma og modtagefirma.
- Afhentning af døde dyr til destruktionsanstalt.
- Uheld, der medfører forurening af jord eller vandløb.

Driftsjournalen skal opbevares på virksomheden i minimum fem år og skal fremvises til Viborg Kommune, såfremt der anmodes herom.

Såfremt ovenstående punkter nemt kan dokumenteres vha. affaldsstamkort, kvitteringer og lign., kan disse erstatte en egentlig driftsjournal.

Vurdering

Bedriften skal, jf. § 18 i Bekendtgørelse nr. 1634 af 13. december 2006 om affald, registrere bedriftens affaldsproduktion. Registreringen skal ske på specielle affaldsstamkort, hvor en række oplysninger omkring art, mængde, sammensætning, transportør og modtager fremgår.

Det vurderes, at hvis alle relevante registreringer vedr. dyrehold, affald, uheld osv. opbevares på bedriften i mindst 5 år og fremvises i forbindelse med tilsyn eller lign, vil fremsendelse af dokumentation til myndigheden kun i helt særlige tilfælde være nødvendig.

På baggrund af ansøgningsmateriale og generelt kendskab til driftsformen på svinebrugsejendomme er der ikke fundet grundlag for at stille vilkår vedr. speciel registrering af råvarer, vand, brændstof og strømforbrug. Såfremt disse oplysninger ønskes tilvejebragt, vil de fremgå af bedriftens driftsregnskab.

Der foreligger et forslag til egenkontrol.

Kontrollen omfatter følgende punkter:

Rengøring:

- Udmugning i stalde for at minimere ammoniakfordampning
- Vask og fejning af gange for at sikre et højt hygiejneniveau og minimere støvgener

- Periodevis rengøring af svinestier for at minimere støvgener

Vand:

- Tilsyn af drikkekar, kopper og ventiler m.m. for lækager

Ventilation:

- Generel vedligeholdelse og kontrol af den naturlige ventilation

Foder formalings- og blandingsanlæg:

- kædeetræk renses og smøres

Miljømæssige foranstaltninger:

- Logbog over flydelag

Gene-/forureningsforanstaltninger:

- Generel vedligeholdelse og kontrol af tekniske systemer

Ved hjælp af regnskabet registreres:

- elforbrug
- foderforbrug
- forbrug af fyringsolie, halm, træ m.m.
- vandforbrug

10. Alternativer

Hvis det indsendte for projekt Toftumvej 7 ikke bliver godkendt, kan den tilladte husdyrproduktion med dybstrøelse genoptages på ejendommen. En staldtype indeholdende dybstrøelse medfører en større lugtgeneafstand i forhold til delvist spaltegulv. Den ansøgte staldtype forventes derfor forholdsmæssigt at medføre lavere lugtgener. Hvis projektet ikke gennemføres, kan den godkendte husdyrproduktion blive genoptaget, og muligheden for at indføre miljøforbedrende tiltag forbigås.

I forbindelse med opstillingen af miljøgodkendelsen er forskellige scenarier undersøgt for at nå frem til den optimale løsning. Bl.a. har det været overvejet at placere et af staldanlæggene syd for vejen, men dette blev opgivet på grund af en tinglyst rørledning.

11. Konklusion

Det ansøgte ligger inden for Landbrugslovens rammer, der bl.a. skal sikre en hensigtsmæssig ejendoms- og bedriftsstruktur.

Generelt betyder udvidelser af de store husdyrbedrifter, at antallet af bedrifter bliver reduceret. Det svarer til tendensen på landsplan; der bliver flere landbrugsbedrifter over 100 ha, og der bliver færre i mellemgruppen mellem 10 ha og 100 ha. Det planlagte anlæg og hovedparten af de tilhørende udbringningsarealer ligger i primært jordbrugsområde. De nye driftsbygninger vurderes ikke at forringe de landskabelige, naturmæssige eller kulturhistoriske værdier.

Til bedriften hører ca. 389 ha udbringningsarealer. Da enkelte af udbringningsarealerne ligger i lavbundsareal indenfor fosforfølsomt opland, er der stillet krav til ejendommens fosforbalance.

Beliggenheden i forhold til habitatområde og naturtyper inden for dette udløser særlige krav til ammoniakemissionen fra det nye anlæg.

Der skal eftersendes manglende harmoniarealer (ca. 20,6 ha), således at produktionen lever op til

kravet om højst 1,4 DE/Ha.

Produktionen på Toftumvej 7 vurderes samlet set ikke at give anledning til væsentlige påvirkninger/gener for lokale naturområder og omkringboende, hvis vilkårene i denne godkendelse efterkommes.

Udkast til miljøgodkendelsen er gennemgået af ansøger og dennes konsulent, og godkendelsen tilpasset iht. aftale.

12. Godkendelsens gyldighed, klagevejledning og underretning

12.1. Godkendelsens gyldighed

Virksomheden må i henhold til Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug, § 12, ikke udvides eller ændres bygnings- eller driftsmæssigt, herunder med hensyn til affaldsfrembringelsen, på en måde, der indebærer forøget forurening i forhold til det hermed tilladte, før udvidelsen eller ændringerne er godkendt af Viborg Kommune.

Hvis virksomheden ønskes ændret eller udvidet, skal Viborg Kommune i henhold til lovens § 12, stk. 2, have meddelelse herom, inden ændringen eller udvidelsen foretages.

Med hensyn til retsbeskyttelse af godkendelsen henvises til Lov om husdyrbrug m.v. § 40.

Tilsynsmyndigheden skal tage godkendelsen op til revurdering og om nødvendigt meddele påbud eller forbud, jf. Lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug § 40, hvis:

- der er fremkommet nye oplysninger om forureningens skadelige virkning,
- forureningen medfører miljømæssige skadevirkninger, der ikke kunne forudses ved godkendelsens meddelelse,
- forureningen i øvrigt går ud over det, som blev lagt til grund ved godkendelsens meddelelse,
- væsentlige ændringer i den bedste tilgængelige teknik skaber mulighed for en betydelig nedbringelse af emissionerne, uden at det medfører uforholdsmæssigt store omkostninger for virksomheden,
- det af hensyn til driftssikkerheden i forbindelse med processen eller aktiviteten er påkrævet, at der anvendes andre teknikker,
- der er fremkommet nye oplysninger om sikkerhedsmæssige forhold på virksomheder, der er omfattet af regler fastsat i medfør af Miljøbeskyttelseslovens § 7 om risikobetonede processer m.v.

Den første regelmæssige revurdering af godkendelsen skal foretages, når der er forløbet 8 år, efter at virksomheden er godkendt første gang. Tilsynsmyndigheden skal herefter tage godkendelsen op til revurdering mindst hvert 10. år og om nødvendigt ændre vilkårene ved påbud efter Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v. § 41.

I tilfælde af at afgørelsen påklages, beregnes tidspunktet fra den dato, hvor den endelige afgørelse er meddelt.

Vilkårene kan dog i henhold til Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v. § 53, stk. 2, til enhver tid ændres for at forbedre virksomhedens kontrol med egen forurening eller for at opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn.

Opmærksomheden henledes på, at denne godkendelse efter Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v. ikke fritager virksomheden for de nødvendige tilladelser/anmeldelser i henhold til anden lovgivning.

Viborg Kommune skal som tilsynsmyndighed påse, at denne godkendelse og den øvrige miljølovgivning overholdes. Der skal i henhold til § 71 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v. altid være adgang for de personer, der af Viborg Kommune er bemyndiget til at føre tilsyn.

12.2. Klagevejledning og søgsmål

Godkendelsen kan påklages til Miljøklagenævnet af ansøgeren, klageberettigede myndigheder og organisationer samt enhver, der har en væsentlig, individuel interesse i sagens udfald, jf. Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug § 84 - 87.

En eventuel klage skal indgives skriftligt og stiles til Miljøklagenævnet, men sendes til Viborg Kommune, som umiddelbart efter klagefristens udløb sender klagen videre til Miljøklagenævnet ledsaget af denne afgørelse og det materiale, som er indgået i sagens bedømmelse.

Klagefristen er 4 uger fra offentliggørelsen, hvilket betyder, at en eventuel klage skal være Viborg Kommune i hænde senest på den på side 2 anførte dato (19. marts 2008).

Ansøgeren vil ved klagefristens udløb få besked, såfremt der er modtaget klager.

Søgsmål kan anlægges for domstolene i henhold til § 90 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v. Fristen er 6 måneder fra godkendelsen er meddelt, hvilket betyder, at et eventuelt søgsmål skal være anlagt senest på den på side 2 anførte dato.

En klage over miljøgodkendelsen har ikke opsættende virkning på retten til at udnytte godkendelsen, medmindre Miljøklagenævnet bestemmer andet, jf. § 81 i Lov om miljøgodkendelse af husdyrbrug m.v. Udnyttelse af godkendelsen kan dog kun ske under opfyldelse af vilkårene, som er fastsat i denne godkendelse.

12.3. Underretning om godkendelsen

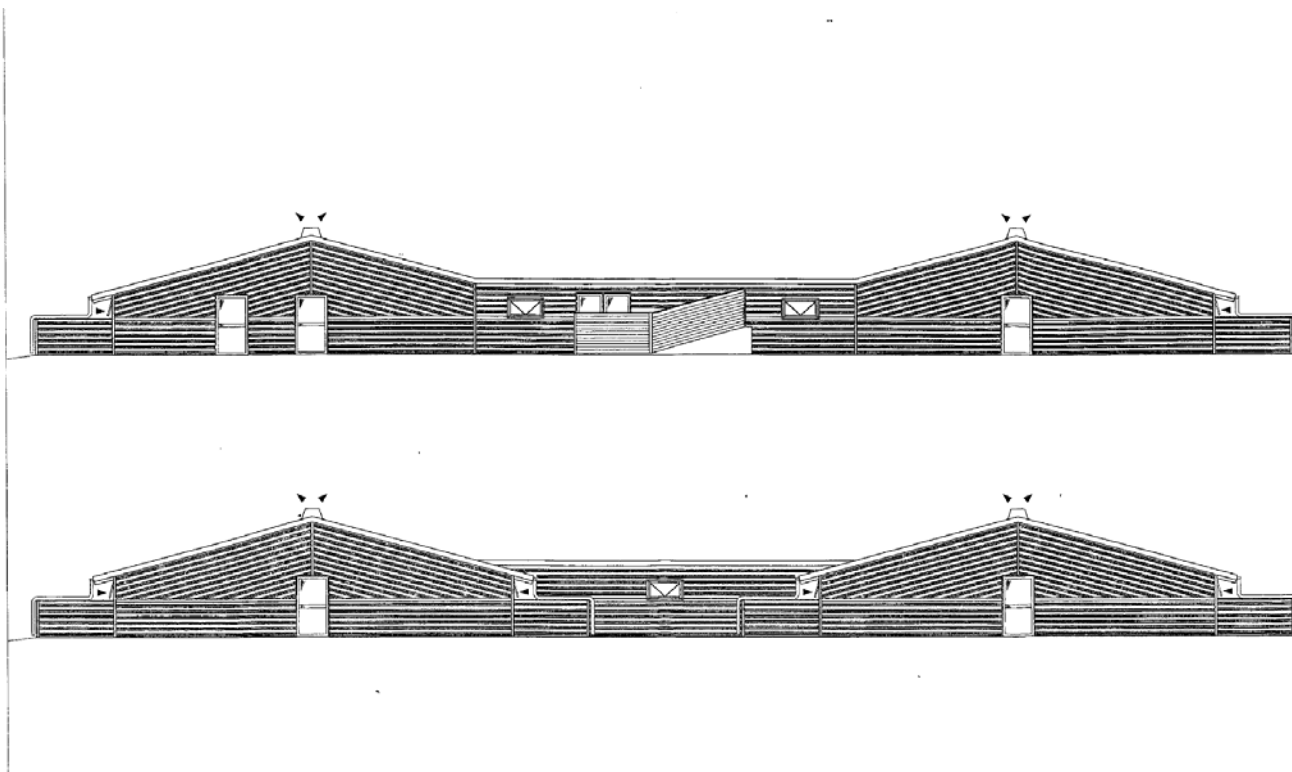
Kopi af godkendelsen er sendt til:

- Embedslægeinstitutionen Midtjylland, Lyseng Allé 1, 8270 Højbjerg. (midt@sst.dk)
- Miljøministeriet, Miljøcenter Ringkøbing, Holstebrovej 31, 6950 Ringkøbing. (post@rin.mim.dk)
- Danmarks Fiskeriforening, Nordensvej 3, 7000 Fredericia. (mail@dkfisk.dk)
- Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark, Wormstrupvej 2, 7540 Haderup. (nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk)
- Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1. sal, 1611 København V. (ae@aeraadet.dk)
- Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, Postboks 2188, 1017 København K. (fbr@fbr.dk)
- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø. (dn@dn.dk)
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Worsaaesgade 1, 7100 Vejle (post@sportsfiskerforbundet.dk)
- Greenpeace, Bredgade 20, Baghuset 4, 4. sal, 1260 København (info@nordic.greenpeace.org)
- Arbejdstilsynet, Skive, Postboks 1228, 0900 København C (at@at.dk)
- Friluftsrådet Limfjord Syd, karenjensen@post.tele.dk
- Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N (info@ecocouncil.dk)
- Magnus Sørensen, Toftumvej 9, 7850 Stoholm
- Jensine Westh, Toftumvej 11, 7850 Stoholm
- Janni og Jens Trankjær, Toftumvej 14, 7850 Stoholm

Bilag 1. Beliggenhedsplan for ejendommen Toftumvej 7

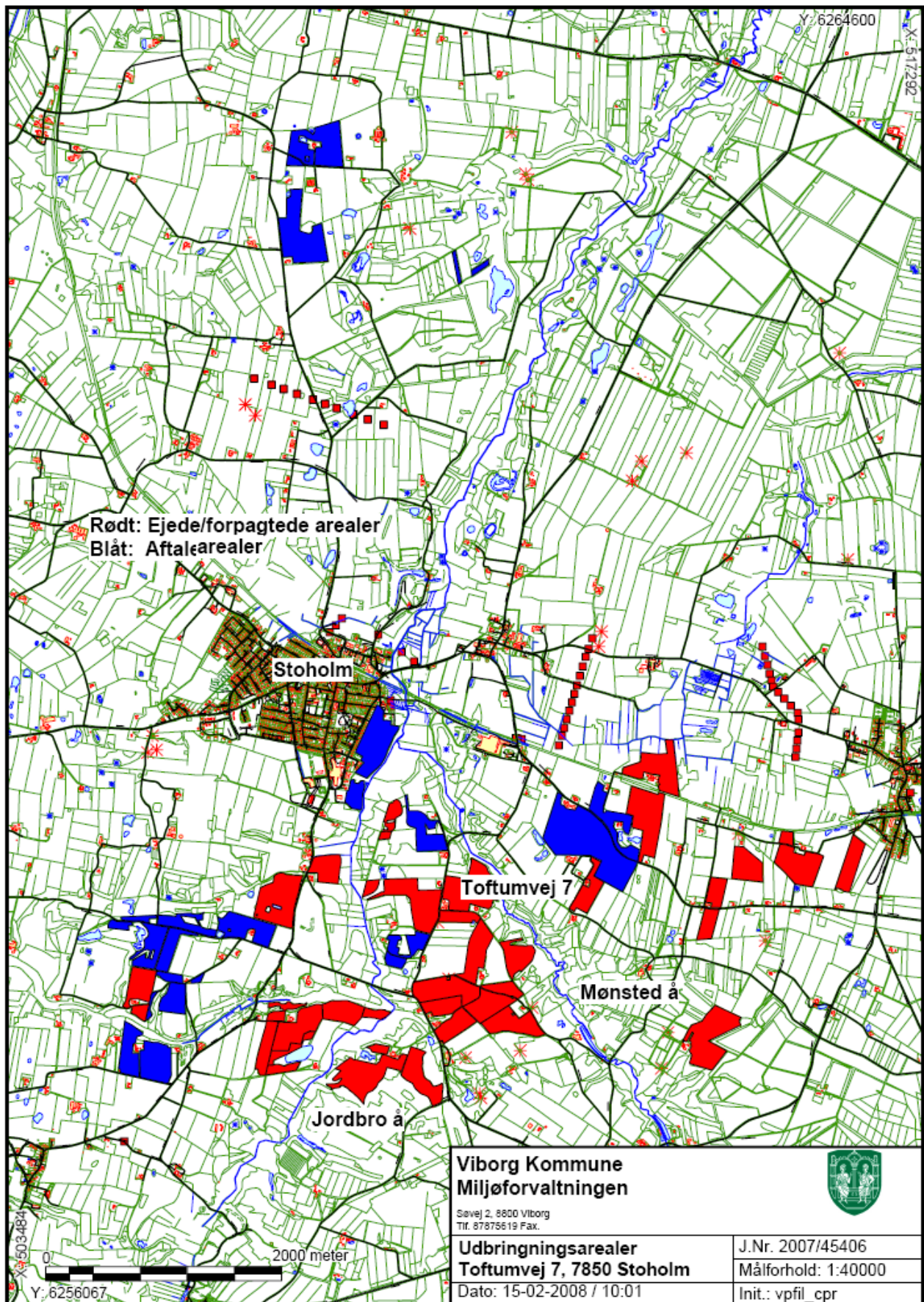
Bilag 2. Gavl på nyt staldanlæg.

Samlet bredde på staldene: ca.41,2 m.
Højde på staldene: ca. 5 m.

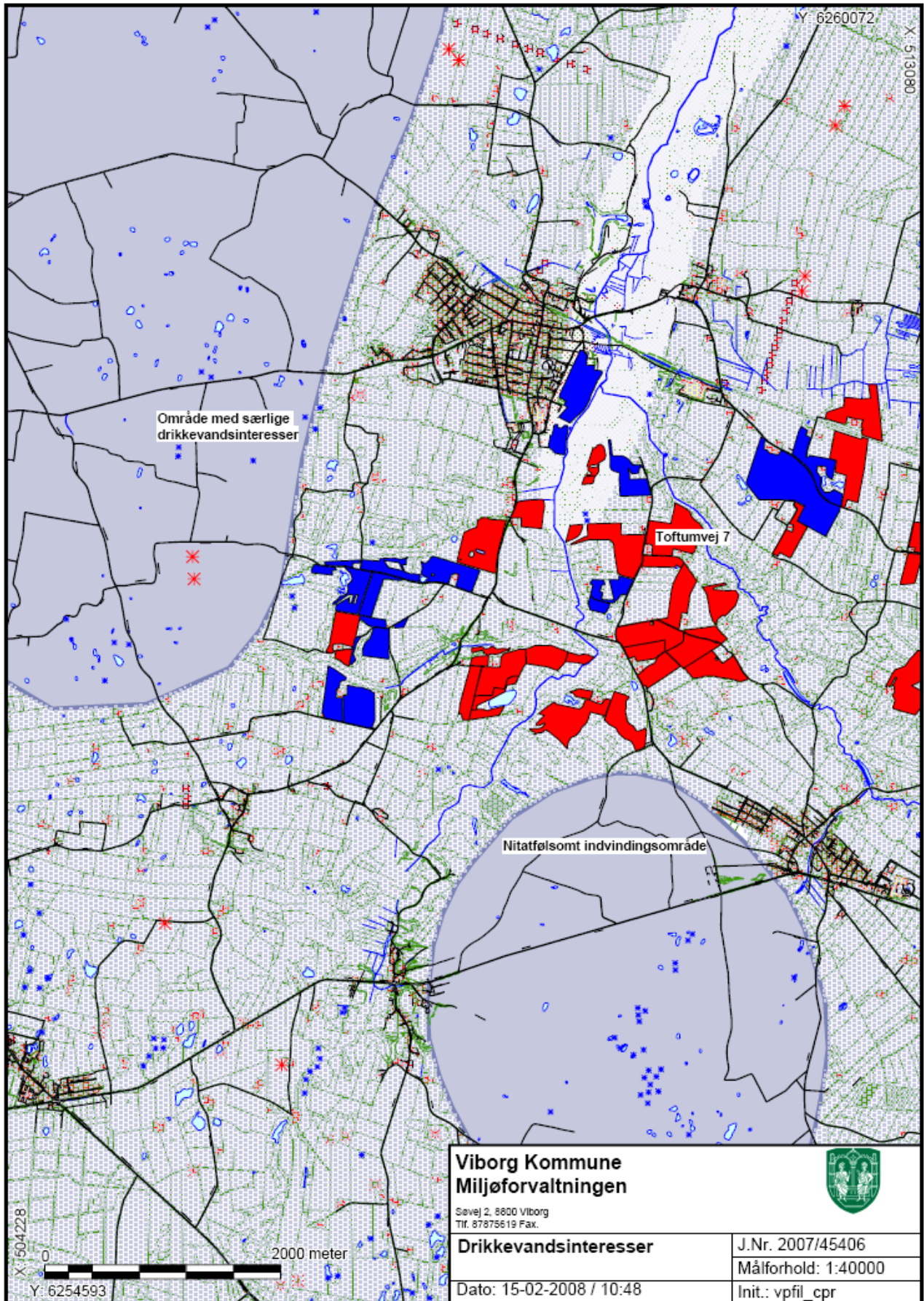

Bilag 3. Udbringningsarealer

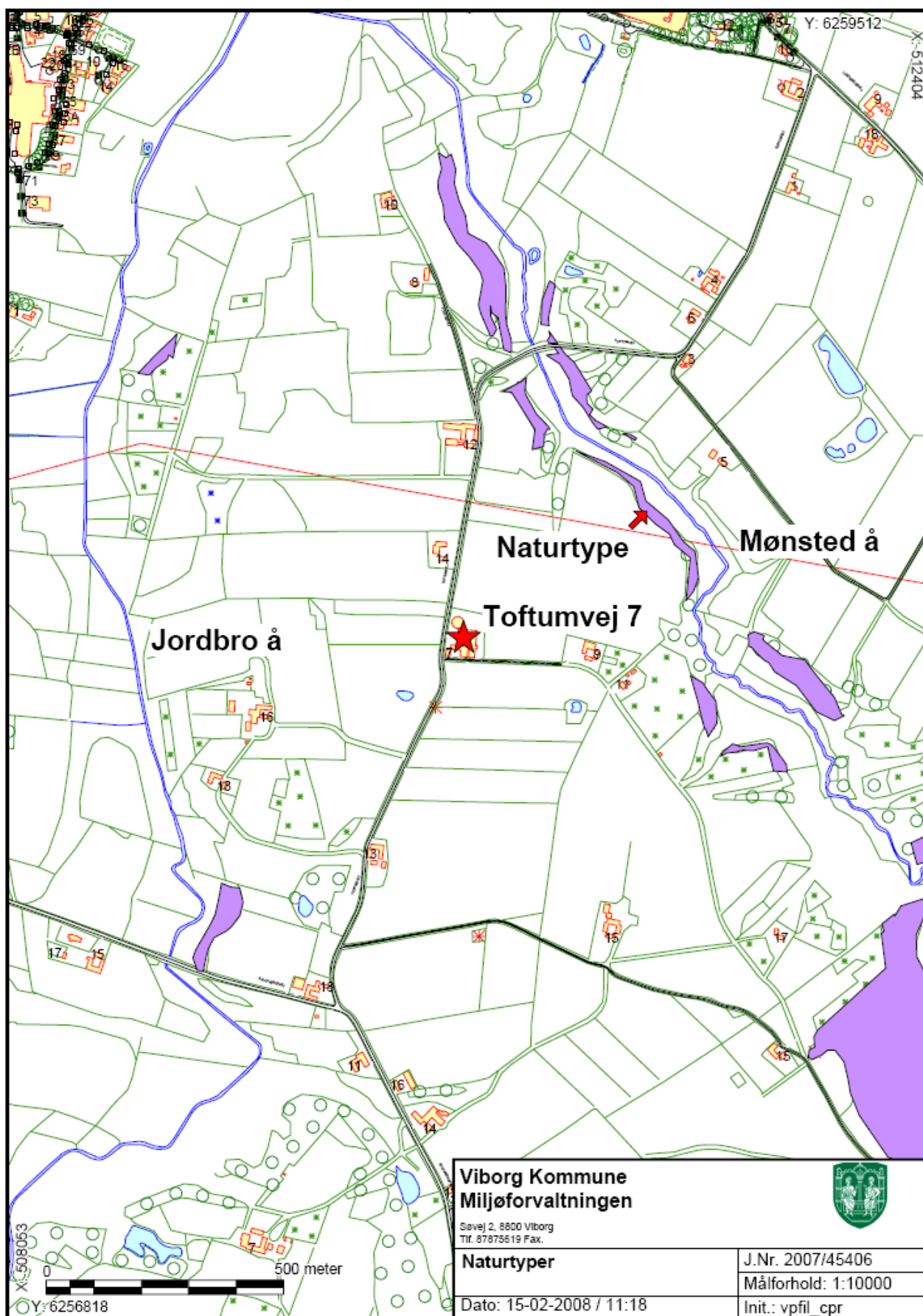

Bilag 4. Drikkevandsinteresser

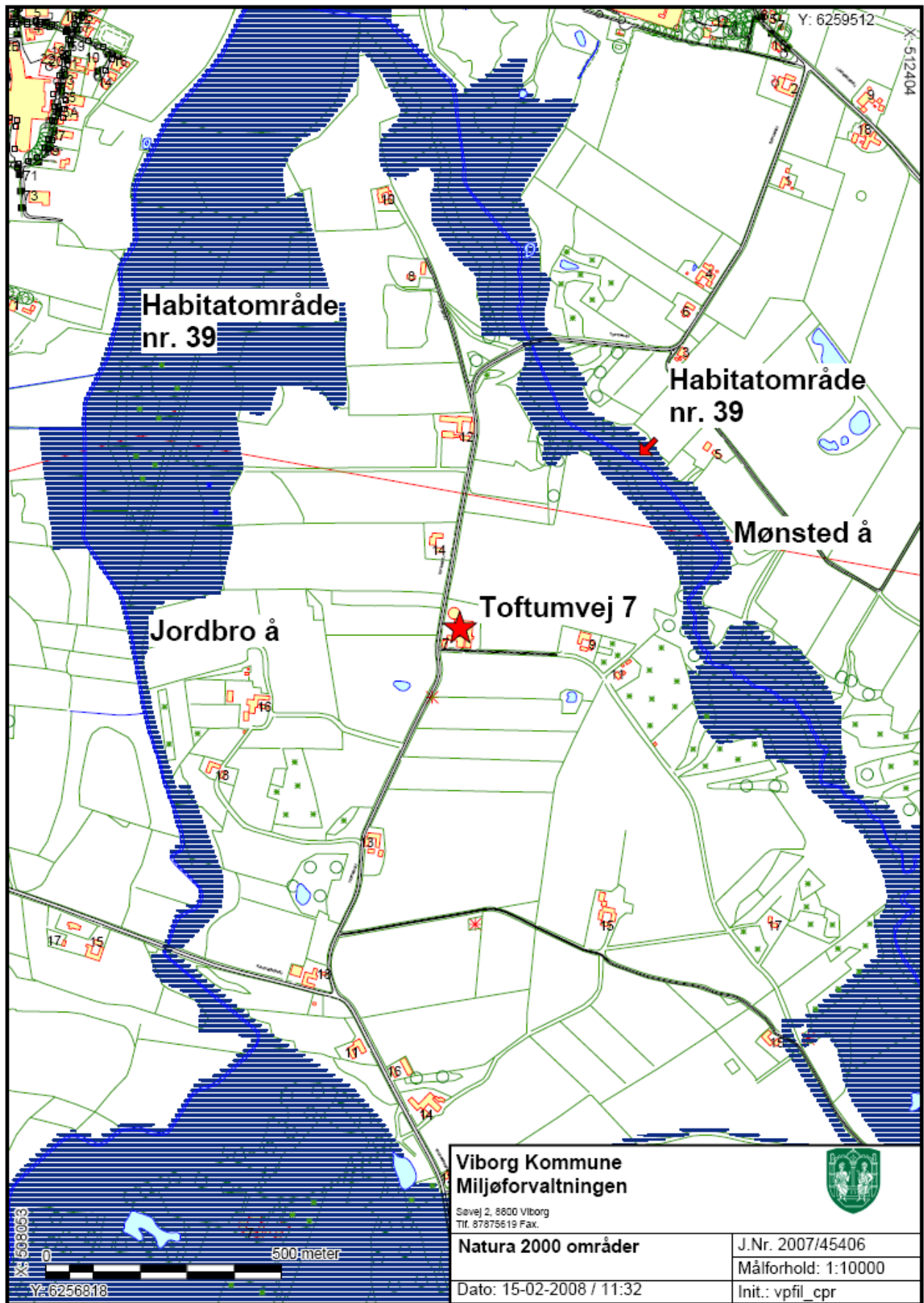

Bilag 5. Beskyttede naturtyper

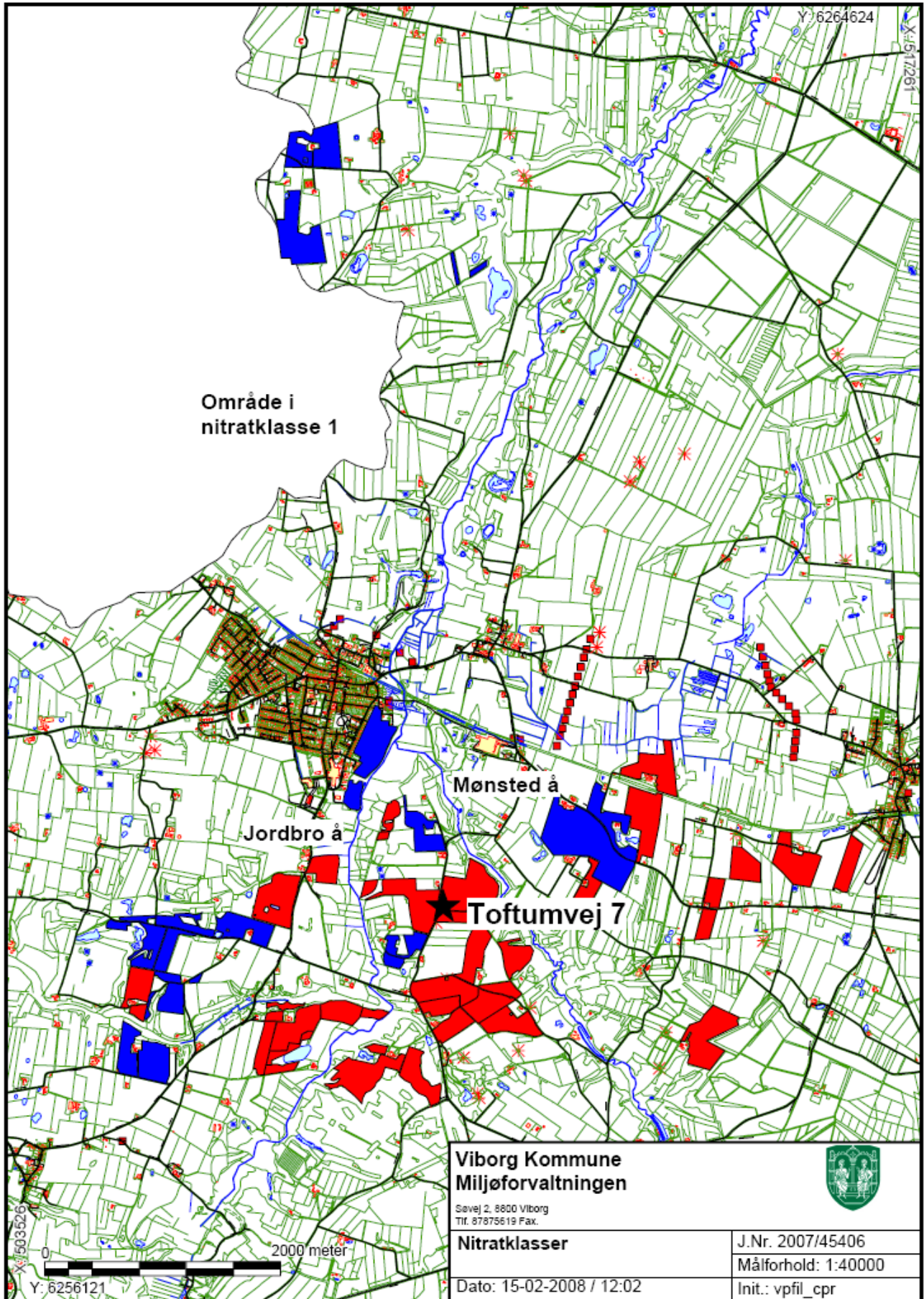

Bilag 6. Natura 2000-områder

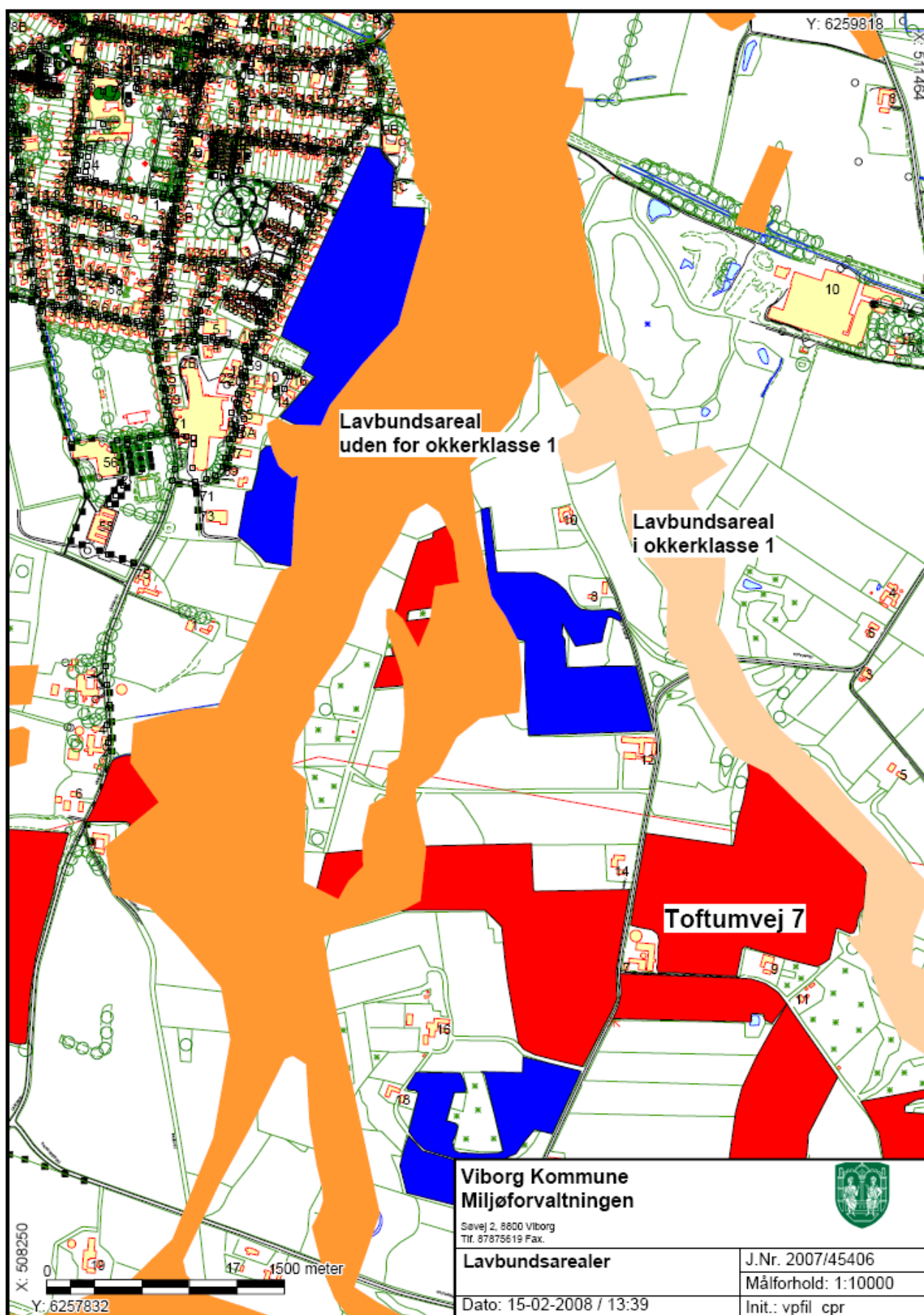

Bilag 7. Nitratklasser overfladevand

Bilag 8. Lavbundsarealer uden for okkerklasse 1.

Bilag 9. Bemærkninger fra naboer.

Viborg Kommune
Miljøforvaltningen
Søvej 2
8800 Viborg

Stoholm, den 17. december 2007

Vedr. sagsnr. 2007/45406 – miljøgodkendelse af udvidelse af svineproduktion på Toftumvej 7, 7850 Stoholm.

Med henvisning til kommunens skrivelse af 07.11.2007 indstilles til, at kommunalbestyrelsen meddeler afslag på ansøgningen om miljøgodkendelse, subsidiært at der ikke meddeles godkendelse til etablering af gyllebeholderen, mere subsidiært at kommunalbestyrelsen stiller vilkår om, at det påtænkte staldanlæg og gyllebeholderen ved plantning gøres ikke-synligt fra offentlig vej og fra ejendommene Toftumvej 9, 11 og 14.

Som begrundelse for denne indsigelse henvises til

- at ansøgers udvidelse af sin bedrift bør ske på ejendommen Lundgårdsvej 19,
- at en udvidelse som det ansøgte kan give lugt, støv, støj og fluegener hos naboerne, nedsætte landskabsværdier og kan være uforenelig med omgivelserne, jf. lov om miljøgodkendelse §§ 1, 19 og 23,
- at den påtænkte gylletank er større end påkrævet til ejendommen Toftumvej 7, hvorfor denne bedre kunne placeres på Lundgårdsvej 19, og således
- at transporten med gylle fra andre ejendomme tilgår Lundgårdsvej 19 og ikke Toftumvej 7,
- at kommunalbestyrelsen i den forbindelse bør iagttage lov om miljøgodkendelse §§ 13, 22, 23 og
- at kommunalbestyrelsen bør vurdere væsentlige mulige alternative løsninger, jf. lov om miljøgodkendelse § 24,
- at der ved den påtænkte udvidelse vil blive en væsentlig trafikforøgelse ved meget lange køretøjer til gene for naboer,
- at denne trafikforøgelse i stedet burde gå til ejendommen Lundgårdsvej 19, således at gyllekapaciteten udvides der og ikke på Toftumvej 7,
- at det forventes at kommunalbestyrelsen har iagttaget lov om miljøgodkendelse §§ 7, 8, 15 og 26,
- at kommunalbestyrelsen kan stille vilkår i form af beplantning, der kan gøre staldanlæg og gyllebeholder ikke-synlig fra offentlig vej og fra ejendommene Toftumvej 9, 11 og 14, jf. lov om miljøgodkendelse § 27, idet der er væsentlige hensyn til naboerne, der taler imod en placering af gyllebeholderen på Toftumvej 7, og at denne i stedet bør placeres på Lundgårdsvej 19.

Miljø Forv.

2007/45406

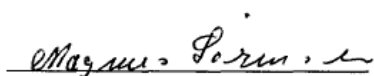
modt: 20 DEC. 2007

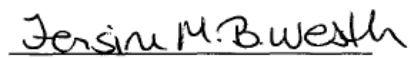
Afslutningsvis bemærkes, at det vedhæftede kontraktmateriale ikke er anvendeligt og giver os ikke på tilstrækkelig klar måde de nødvendige oplysninger.

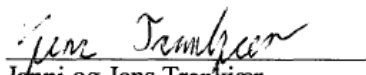
Kortbilagene burde være mere uddybende og med forklarende tekst.

Vi tager forbehold for om materialet opfylder forvaltningsloven og øvrige offentligeretlige bestemmelser i forbindelse med høring af naboer.

Med venlig hilsen

Magnus Sørensen
Toftumvej 9

Jensine M.B. Westh
Toftumvej 11

Janni og Jens Trankjær
Toftumvej 14